

Yrkande

Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet

2024-25-09

Yrkande angående HVB-hem med kopplingar till eller drivs av gängkriminella

Det har framkommit oroande uppgifter i media kring hur gängkriminella utnyttjar den alltför oreglerade HVB-hem marknaden. Uppgifterna bekräftas även i en av polisens rapporter som visar att flera HVB-hem har kopplingar till kriminella gäng och vissa kanske till och med drivs av organiserad brottslighet. Även om detta endast gäller en mindre andel av alla HVB-hem i Sverige, är situationen mycket allvarlig och kan få förödande konsekvenser för både de barn och ungdomar som är placerade samt för samhället i stort.

Gängkriminellas motiv till att driva HVB-hem är tydliga. Förutom möjligheten att tjäna stora summor pengar, ger det dem en plattform att anställa medlemmar inom gängen och rekrytera placerade ungdomar när de befinner sig i en sårbar situation.

I Socialnämnden Sydvästs verksamhet återfinns SPINK som är unikt i Sverige vars uppgift är bland annat att säkra att avtal följs och därmed säkerställa kvaliteten för den vård som är upphandlingen inom Socialtjänsten. Vi har fullt förtroende för att SPINK granskar de ramavtal som vi blir tilldelade av Inköp- och upphandlingsnämnden och ställer de krav som som går för att säkra kvaliteten över tid. Men med dessa nya uppgifter behöver fler åtgärder vidtas för att hantera och motarbeta arbetslivskriminalitet inom välfärden på en väldigt avreglerad marknad. Vi behöver göra det markant svårare för såväl kriminella som övriga oseriösa aktörer att etablera sig inom välfärdssektorn. Ett fortsatt fokus på att öka andelen HVB-hem som drivs i egen regi eller av icke-vinstdrivande aktörer skulle bidra till detta. Dessa aktörer har sällan de ekonomiska drivkrafter som lockar kriminella och säkerställer att verksamheten drivs med barnens bästa i fokus.

Vidare skulle vi, genom att ställa krav på att personal på HVB-hem har relevant utbildning i enlighet med IVO's allmänna råd, även försvåra för kriminella nätverk att anställa medlemmar som behandlingspersonal. De absoluta krav som IVO ställer för att godkänna HVB-hem är idag mycket låga, och de formella kraven kring utbildning gäller i stort sett endast föreståndaren för verksamheten, som ska ha en relevant högskoleutbildning. Vad gäller övrig personal är formuleringarna mycket vaga och ställer inga skarpa krav på formell utbildning. I de allmänna råden rekommenderas att "Personalen bör ha minst en 2-årig eftergymnasial utbildning. Flertalet bör ha en utbildning med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap".

Vi vill därför att förvaltningen utreder möjligheten att SPINK, bland de aktörer som kommunen tecknat ramavtal med, undersöker vilka verksamheter som också uppfyller de allmänna råden vad gäller personalens utbildning och kompetens, samt prioriterar dessa verksamheter i sina rekommendationer till socialsekreterare.

Vi föreslår därför att förvaltningen får i uppdrag:

Att återrapporera kring arbetet med att utöka antalet HVB-hem som drivs av icke-vinstdrivande aktörer.

Att utreda möjligheten att SPINK i sina rekommendationer till socialsekreterare tydligt prioriterar HVB-hem som uppfyller kraven på utbildad personal enligt IVO allmänna råd.